

НАСТАВНИЦТВО –

добровільна безоплатна діяльність наставника з надання дитині, яка проживає у закладі для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, іншому закладі для дітей, індивідуальної підтримки та допомоги, насамперед у підготовці до самостійного життя.

НАСТАВНИК –

повнолітня дієздатна особа, яка здійснює діяльність з надання дитині, яка проживає у закладі для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, іншому закладі для дітей, індивідуальної підтримки та допомоги, насамперед у підготовці до самостійного життя.

Підготовка до самостійного життя дітей, які проживають у закладах для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, інших закладах для дітей, їх соціальна та психологічна адаптація можуть здійснюватися у формі наставництва. Наставництво здійснюється в найкращих інтересах дитини, яка проживає у закладі для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, іншому закладі для дітей, зокрема, щодо:

- визначення та розвитку здібностей дитини, реалізації її інтересів у професійному самовизначенні;
- надання дитині доступної інформації про її права та обов'язки;
- формування у дитини практичних навичок, спрямованих на адаптацію її до самостійного життя, зокрема, щодо вирішення побутових питань, розпорядження власним майном та коштами, отримання освітніх, соціальних, медичних, адміністративних та інших послуг;
- ознайомлення дитини з практиками суспільного спілкування та подолання складних життєвих ситуацій;
- сприяння становленню дитини як відповідальної, успішної особистості;
- формування у дитини навичок здорового способу життя.

Куди звернутися

Організація наставництва здійснюється **відділом у справах дітей, сім'ї та соціального захисту Пийтерфолвівської сільської ради.**

Договір про наставництво

Наставництво здійснюється за **договором про наставництво**, що укладається між центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за місцем проживання дитини, наставником та адміністрацією закладу, в якому проживає дитина, в інтересах якої укладається такий договір.

Договір про наставництво укладається у **письмовій формі**.

Для укладення договору про наставництво **потрібна згода дитини**, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити, а також письмова згода її батьків, інших законних представників. Згода дитини надається у **формі, яка відповідає її вікові та стану здоров'я**.

Договір про наставництво може бути **розірваний** за згодою сторін, за ініціативою однієї із сторін у разі невиконання обов'язків за договором іншими сторонами або за рішенням суду в разі невиконання сторонами своїх обов'язків за договором, порушення прав та законних інтересів дитини наставником, виникнення загрози для життя та здоров'я дитини з вини наставника.

Договір про наставництво **припиняється** у разі повернення дитини на виховання до батьків, інших законних представників, її усиновлення, встановлення над нею опіки чи піклування, влаштування її на виховання в сім'ю громадян (прийомну сім'ю чи дитячий будинок сімейного типу) або переведення до іншого закладу для дітей, а також у разі відмови дитини від здійснення наставництва стосовно неї, досягнення дитиною повноліття, смерті дитини чи наставника.

Вимоги до наставника

Особа, яка виявила бажання стати наставником, **до укладення договору про наставництво зобов'язана пройти курс підготовки** з проблем соціальної адаптації дітей та їх підготовки до самостійного життя за програмою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей.

Кандидат у наставники подає такі документи:

- заяву;
- копію паспорта громадянина України;
- висновок про стан здоров'я за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини" (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561);
- довідку про наявність чи відсутність судимості, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС.

Підстави для відмови

Наставниками не можуть бути особи, зазначені у статті 212 Сімейного кодексу України (особи, які не можуть бути усиновлювачами):

- 1) обмежені у дієздатності;
- 2) визнані недієздатними;
- 3) позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- 4) були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) з їхньої вини;
- 5) перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- 6) зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- 7) не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- 8) страждають на хвороби, перелік яких затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;
- 9) є іноземцями, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини;

- 10) були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 [Кримінального кодексу України](#), або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- 11) за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду;
- 12) є особами без громадянства;
- 13) перебувають у шлюбі з особою, яка відповідно до пунктів 3-6, 8 і 10 цієї статті не може бути усиновлювачем.

Крім осіб, зазначених у частині першій цієї статті, не можуть бути усиновлювачами інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини.

Положення про наставництво та типовий договір про наставництво

Положення про наставництво та типовий договір про наставництво затверджені [постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 р. № 465 "Деякі питання здійснення наставництва над дитиною"](#).

Відповідальність наставників

Наставник відповідно до законодавства є відповідальним за порушення ним прав і законних інтересів дитини, заподіяння шкоди її життю та здоров'ю.

Під час перебування дитини в сім'ї наставника строком не більш як три календарних дні у святкові та неробочі дні, під час канікул наставник відповідає за життя, здоров'я та своєчасне повернення дитини до місця її проживання (перебування).

Припинення дії договору про наставництво

Договір про наставництво може бути розірваний за згодою сторін, за ініціативою однієї із сторін у разі невиконання обов'язків за договором іншими сторонами або за рішенням суду в разі невиконання сторонами своїх обов'язків за договором, порушення прав та законних інтересів дитини наставником, виникнення загрози для життя та здоров'я дитини з вини наставника.

Контроль за дотриманням прав та інтересів дітей, над якими встановлено наставництво

Функції контролю за дотриманням прав та інтересів дитини, над якою встановлено наставництво, виконують центр, адміністрація закладу, служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини (шляхом спілкування з дитиною, спостереження за її поведінкою, емоційним станом тощо).